

**การนำแนวทางของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สู่การปฏิบัติและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาข้าราชการ**
**Adopting the Sufficiency Economy Philosophy
into Practice and Application in the Development of Civil Servants**

นพดล โฉมมี¹ และ นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา²
Noppadon Chommi and Niphon Sasitornsawapa

Received: September 29, 2022 Revised: October 6, 2022

Accepted: January 4, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการดำเนินการชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 2) เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาจากแนวคิดและการทบทวนวรรณกรรม ด้านระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเมืองไปใช้ ผ่านการทดสอบเครื่องมือวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญและใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเรียงลำดับระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านความรู้มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.278) ลำดับที่ 2 คือ ด้านความพอประมาณมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.6, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.315) ลำดับที่ 3 คือ ด้านความมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.379)

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, Master of Public Administration, College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University. E-mail: s61563809002@ssru.ac.th

²หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, Master of Public Administration, College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University. E-mail: nipon.sa@ssru.ac.th

ลำดับที่ 4 คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.384) และลำดับที่ 5 คือ ด้านคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.299) ตามลำดับ ความสำเร็จในการขับเคลื่อน เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ของหน่วยได้เสริมสร้างให้หน่วยมองวิสัยทัศน์ใหม่ ให้เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา ได้แก่ การแสวงหาความร่วมมือจากนักวิชาการ หรือหน่วยงานภายนอก และส่งเสริมให้ทำงานวิจัยเพื่อนำผลที่ได้มาวางแผนพัฒนาต่อไป กระบวนการสร้างความหลากหลายจากปัจจัยที่เป็นคุณต่อการพัฒนาเป็นการเปิดรับเอาความรู้และความช่วยเหลือจากภายนอก โดยเปิดเวทีแลกเปลี่ยนทัศนะเรียนรู้ระหว่างกัน และวางแผนพัฒนาเพื่อจะนำไปสู่ความร่วมมือพัฒนาแบบภาคีต่าง ๆ และกระบวนการสร้างเครือข่าย เป็นการต่อยอดความรู้ในการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุและชั้นชนที่แตกต่างกันของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบิน กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากความสามารถในการดำรงชีวิตด้วยวิธีการพึ่งตนเองด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเทคโนโลยี และด้านเศรษฐกิจเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ องค์กร สถาบัน ชุมชน มีส่วนร่วมให้การสนับสนุน และร่วมพัฒนาชุมชนทั้งในด้านการระดมสรรพกำลังทรัพยากร และองค์ความรู้และเทคโนโลยี ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และสถาบันการศึกษา เป็นต้น ส่งผลให้ชุมชนจะเข้มแข็ง มีองค์ประกอบเครือข่ายความร่วมมือ ผ่านชุมชน องค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชนเครือข่ายทางวิชาการ

คำสำคัญ: หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การปฏิบัติและใช้ประโยชน์ การพัฒนาข้าราชการ

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of lifestyle based on the sufficiency economy philosophy of government officials working at Aviation Training Division, Flying Training School, Kamphaeng Saen, Nakhon Pathom Province, and 2) to compare the lifestyle based on the sufficiency economy philosophy of civil servants at the Aviation Training Division, Flying Trainind School, Kamphaeng Saen, Nakhon Pathom Province. The population used in this research study was civil servants of the Aviation Training Division, Flying Training School, Kamphaeng Saen, Pathom Province. The results were:

the knowledge is at the high value (at the average of 3.63, standard deviation of 0.278), followed by the moderation, (at the average of 3.6, standard deviation of 0.315), the rationality (at the average of 3.43, standard deviation of 0.379), self-immunity (at the average of 3.41, standard deviation of 0.384) and then the moral fiber (at the average of 3.21, standard deviation of 0.299), respectively. This is because the unit's learning process has fostered a new vision of having a research study for development, including seeking cooperation from academics or external agencies, and the encouragement of conducting a research for development. The process of diversification towards factors contributing to development and the embracement of knowledge and assistance from outside by opening a forum to exchanging views, shared learning, and planning for development that lead to cooperation with other units and networking. It is an extension of knowledge regarding self-development all the time. Personal factors concerning different ages and ranks of civil servants at the Aviation Training Division, Flying Training School, Kamphaeng Saen, Nakhon Pathom Province, have differences towards lifestyle at the statistically significant value of 0.05. This is due to the ability to live by means of self-reliance, mentality, social aspect, natural resources aspect, technology and the economy that are able to live stably and having a good quality of life. The board of learning centers, organizations, institutions, and communities participate in supporting and developing the community in terms of mobilizing resources, and the body of knowledge and technology, including the government sector, private sector, civil society sector, academic sector, and the educational institution, for instances. As a result, the community will be strengthened, having a network of cooperation through communities, government organizations, private sector, and academic networks.

Keywords: Sufficiency economy philosophy, practice and application, development, civil servants

บทนำ (Introduction)

ในการที่ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติด้านเศรษฐกิจเมื่อ ปี 2540 ยังมีคนไทยจำนวนมากที่ยังยากจนไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ปัญหาความยากจนส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชนบท โดยมากกว่าร้อยละ 80 ของคนยากจนในประเทศที่มีอยู่ โดยเฉพาะในภาคเหนือและ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Word Bank) ซึ่งผลส่วนหนึ่งมาจากการพัฒนาที่ยืดเอาระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมมาใช้ในการพัฒนาประเทศ ใช้นโยบายประชานิยม เน้นการพัฒนาทางด้านวัตถุเป็นสำคัญ ประชาชนไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ การกระตุ้นให้การใช้จ่ายเงินเพื่อการบริโภค ให้คุณค่ากับวัตถุนิยม รวมถึงการบริโภคข้อมูลข่าวสารที่มีจำนวนมาก โดยไม่รู้จักการแยกแยะในการรับข้อมูล เลือกรับเอาส่วนที่เหมาะสมกับตนเองและสังคมไทย จึงส่งผลให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมา (คณะรักษาความสงบแห่งชาติ. 2557) ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ หากพิจารณาจากลักษณะทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมแล้ว แนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้คือ การดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นหนึ่งในค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในเรื่องการปฏิบัติตามพระราชดำรัสและการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ที่ได้น้อมนำเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในพัฒนา เรังสร้างภูมิคุ้มกันให้ประเทศอย่างเข้มแข็ง เพื่อเตรียมความพร้อมของคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาและสังคมแห่งชาติ. 2555) เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

จากที่กล่าวมาข้างต้น โรงเรียนการบินจึงเป็นหน่วยงานหลักของกองทัพอากาศที่อยู่ในส่วนกำลังรบที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ผลิตนักบินของกองทัพอากาศ ให้มีความพร้อมด้วยความรู้ความสามารถ เพื่อการพัฒนาของกองทัพอากาศ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 น้อมนำมาใช้ในการดำรงชีวิต นอกจากเป็นหนึ่งในค่านิยมหลักคนไทย 12 ประการ ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แล้ว เรื่องการปฏิบัติตามพระราชดำรัส ยังถือเป็นหน้าที่หนึ่งของข้าราชการที่พึงปฏิบัติ ข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากน้อยเพียงใดนั้น จะสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ได้ข้อมูลในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. ศึกษาการดำเนินการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ตามปัจจัยส่วนบุคคล

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบ ใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้ (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2559)

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมี เหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
3. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ คือ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ และเงื่อนไขคุณธรรมที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2552) ได้กล่าวว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต และวิถีปฏิบัติ นำสู่ความสมดุล อันส่งผลให้มีความสุขอย่างยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคมสิ่งแวดล้อมรวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นไม่มากและไม่น้อยเกินไป และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการอย่างมีเหตุผล ตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักคุณธรรมและวัฒนธรรมที่สั่งมาโดย คำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถ่วงถ่วง “รู้จักอ่อนจุดแข็ง โอกาสอุปสรรค” และคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ “รู้เขารู้เรา รู้จักเลือกนำสิ่งที่ดีและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้” และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยง ปรับตัวและรับมือได้อย่างทันท่วงที การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความพอเพียงนั้น จะต้องเสริมสร้างให้คนในชาติมีพื้นฐานจิตใจในการปฏิบัติตน ดังนี้

1. มีคุณธรรม ทั้งนี้บุคคลครอบครัว องค์กร และชุมชนที่จะนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ต้องนำระบบคุณธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตมาประพฤติปฏิบัติก่อน โดยเริ่มจากการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว การศึกษาอบรมในโรงเรียน การสั่งสอนศีลธรรมจากศาสนา ตลอดจนการฝึกจิต ข่มใจของตนเอง

2. ใช้หลักวิชาความรู้ โดยนำหลักวิชาและความรู้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ ทั้งในขั้นการวางแผน และปฏิบัติ ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่ง

3. ดำเนินชีวิตด้วยความเพียร ความอดทนมีสติปัญญา และความรอบคอบ

อย่างไรก็ตามการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตได้โดยเริ่มจากตัวเองก่อน ด้วยการฝึกจิตข่มใจตนเอง และอบรมเลี้ยงดูคนในครอบครัวให้มีคุณธรรมกินอยู่ตามอัตภาพ พึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถ ไม่ทำอะไรเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาและมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อความมั่นคงในอนาคต และเป็นที่ยังให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น การหาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย ประหยัดแต่ไม่ใช้ตระหนี่ ลด ละ เลิกอบายมุข รู้จักคุณค่า รู้จักใช้รู้จักออมเงิน และสิ่งของเครื่องใช้ดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรง มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชน และสังคม

รอบข้าง รวมถึงการรักษาวัฒนธรรมประเพณีและการอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งบริหารความเสี่ยงด้วยการสร้างภูมิคุ้มกันด้านวัตถุดิบ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังสามารถเป็นแนวทางปฏิบัติให้เกิดความพอเพียงในระดับชุมชนได้ คือ คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายใน ชุมชนบนหลักของความรู้รักสามัคคี สร้างเป็นเครือข่าย เชื่อมโยงกันในชุมชนและนอกชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การรวมกลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์หรือองค์กรการเงินชุมชน สวัสดิการชุมชน การช่วยเหลือรักษาความสงบ ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนมาสร้างประโยชน์สุขได้อย่างเหมาะสม

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปได้ว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำรงอยู่และเป็นหลักปฏิบัติตนของประชาชน ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ซึ่งแนวทางดังกล่าวสามารถเริ่มได้จากตนเอง คือการปฏิบัติตนให้เป็นใฝ่เรียนรู้ และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ตลอดจนหาเลี้ยงชีพจากการประกอบสัมมาชีพ ซึ่งในระดับชุมชน คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในและสามารถนำทุนชุมชนมาสร้างประโยชน์สุขร่วมกันได้อย่างเหมาะสม

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตด้วยหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่มคุ้มครองจริยธรรม สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2561) ได้อธิบายการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงหลักการ 3 ประการ อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยการดำเนินงานเศรษฐกิจพอเพียงที่ดีจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข ความรู้ และ คุณธรรมตลอดจนต้องเป็นคนดี มีความอดทน พากเพียร ความพอประมาณ หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำรงชีวิต การดำเนินธุรกิจอย่างพอเพียงตามความสามารถ และศักยภาพของคนที่มียู่ และต้องเป็นไปอย่าง มีเหตุผล ที่เหมาะสมตลอดจนพึงนึกถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ โดยการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เป็นการเตรียมความพร้อม ความรู้ ที่จะรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลง หรือที่เราได้ยินกันคุ้นหูก็คือ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข โดยการดำเนินการพัฒนาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจักนำไปสู่ การดำรงชีวิตที่สมดุลมีความสุขตามอัตภาพ การพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองและประเทศชาติมั่นคง และการอยู่ร่วมกันในสังคมเกิดความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

การนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในแต่ละด้านสามารถทำได้ด้วย ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่ เสี่ยงเกินไป เช่น ทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อที่จะจัดการการใช้จ่ายเงินได้อย่างเป็นระบบ ด้านจิตใจ มีจิตใจ เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตัว ด้าน สังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว และ ชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ ฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และคงอยู่ชั่วลูกหลาน เช่น การใช้น้ำ อย่างประหยัด ปิดไฟเมื่อไม่ใช้งาน ขึ้นลงขั้นเดียวใช้บันได แทนลิฟท์ และด้านเทคโนโลยีรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและ สภาพแวดล้อม พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน (กลุ่มคุ้มครองจริยธรรม สำนักงานสถิติ แห่งชาติ, 2561)

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1)ประชากร 2)เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3)การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ5)การวิเคราะห์ข้อมูล

1.ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบิน กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 141 นาย (โรงเรียนการบินกำแพงแสน, 2564)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยจากแนวคิดและ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการทบทวนวรรณกรรมและข้อมูลทฤษฎี ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สร้างขึ้นตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่ง แบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็น แบบสอบถามเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ข้อ ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ชั้นยศ 5) สถานภาพสมรส 6) รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนเมืองไปใช้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 25 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้าน

ความพอประมาณ 2) ด้านความมีเหตุผล 3) ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 4) ด้านความรู้ และ 5) ด้านคุณธรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม
- 3) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัยและนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของคำถาม เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง
- 4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อหาความสอดคล้องในด้านโครงสร้าง ความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา ความเหมาะสมจากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน
- 5) นำแบบสอบถามมาประเมินเพื่อหาค่าความสอดคล้อง ภายในของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Content Validity) โดยการประเมินข้อคำถามว่าสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการวัดเพียงใด ซึ่งใช้เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องกำหนดค่าตัวเลข
- 6) ขอรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาคำนวณหา IOC ของข้อคำถามในแต่ละข้อ ซึ่งจากการคำนวณปรากฏว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence--IOC) ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อรายการ (Items) ที่มีค่า IOC ต้องมีความสอดคล้องสูงกว่า 0.5
- 7) นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเพื่อวิเคราะห์รายข้อ) เพื่อตัดคำถามที่ไม่สมบูรณ์ทิ้งเพื่อให้ได้คำถามที่มีคุณภาพ กำหนดให้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ต้องมากกว่า 0.7 อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้
- 8) นำแบบทดสอบที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ขอรับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ และจัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน การได้รับข้อมูล ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมแบบสอบถามแล้วผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage)

1.1) ค่าความถี่ (Frequency) เพื่อแสดงข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและเสนอเป็นตารางมีคำบรรยายประกอบ

2) วิเคราะห์ ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ โดยใช้ สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2.1) ค่าเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง

2.2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division)

3) การเปรียบเทียบระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1) สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

3.2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือนในการทดสอบและวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแต่ละคู่ โดยใช้ Post-hoc Comparison ด้วยวิธี LSD (Least Significance Difference) (วัชรภรณ์ สุริยาภิวัฒน์, 2564)

ผลการวิจัย (Research Results)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 141 ราย ส่วนใหญ่ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 95.04 อายุ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.88 ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 54.61 ชั้นยศลูกจ้าง/พนักงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 60.99 สถานภาพสมรสโสด คิดเป็นร้อยละ 54.61 และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000 – 30,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 55.326

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า ข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมแสดงความคิดเห็น การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49) โดยเรียงลำดับระดับความสำเร็จในการขับเคลื่อนมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 คือ ด้านความรู้มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.278) ลำดับที่ 2 คือ ด้านความพอประมาณมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.6, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.315) ลำดับที่ 3 คือ ด้านความมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.379) ลำดับที่ 4 คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.384) และลำดับที่ 5 คือ ด้านคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.299) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อสมมุติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมด้านเพศ ค่า t-test กรณีความแปรปรวนเท่ากัน พบว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนเมือง มีค่า Sig. เท่ากับ 0.538 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H1) ซึ่งหมายความว่าเพศที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนเมืองของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมไม่แตกต่างกัน

ข้อสมมุติฐานที่ 1.2 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบิน

กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมด้านอายุ ค่า F-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.043 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H1) ซึ่งหมายความว่าอายุที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA ด้วยวิธีของ LSD พบว่า อายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี กับอายุ 41 - 50 ปี มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน อายุ 31 - 40 ปี

ข้อสมมุติฐานที่ 1.3 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมด้านระดับการศึกษา ค่า F-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.519 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H1) ซึ่งหมายความว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมไม่แตกต่างกัน

ข้อสมมุติฐานที่ 1.4 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านชั้นยศ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมด้านชั้นยศ ค่า F-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H1) ซึ่งหมายความว่าชั้นยศที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA ด้วยวิธีของ LSD พบว่า ชั้นยศนายทหารสัญญาบัตร มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากกว่า ชั้นยศ นายทหารประทวน กับลูกจ้าง/พนักงานราชการ และลูกจ้าง/พนักงานราชการมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากกว่า ชั้นยศนายทหารประทวน

ข้อสมมุติฐานที่ 1.5 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านสถานภาพสมรส ที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลของ

ข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมด้านสถานภาพสมรส ค่า F-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.729 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H₀) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H₁) ซึ่งหมายความว่าสถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมไม่แตกต่างกัน

ข้อสมมุติฐานที่ 1.6 ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่า F-test พบว่า ค่า Sig. เท่ากับ 0.397 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H₀) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H₁) ซึ่งหมายความว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล (Research Discussion)

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย พบว่าวัตถุประสงค์การศึกษาระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จในการขับเคลื่อนอยู่ระดับมาก เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ของหน่วย การเสริมสร้างให้หน่วยงานมองวิสัยทัศน์ใหม่ เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา การแสวงหาความร่วมมือจากนักวิชาการหรือหน่วยงานภายนอก กระบวนการสร้างความหลากหลายจากปัจจัยที่เป็นคุณค่าต่อการพัฒนา เป็นการเปิดรับเอาความรู้และความช่วยเหลือจากภายนอก โดยเปิดเวทีแลกเปลี่ยนทัศนะเรียนรู้ระหว่างกัน และวางแผนพัฒนาเพื่อจะนำไปสู่ความร่วมมือพัฒนาแบบภาคีการสร้างเครือข่าย สอดคล้องกับจางส์สดี มณีจอม (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชนบ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในด้านของความรู้ความเข้าใจของประชาชน ด้านบทบาทของแกนนำหมู่บ้านและภาคีการพัฒนา ด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม และด้านทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน และนลินี ทองประเสริฐ (2560:บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรกับคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พบว่าพฤติกรรมการใช้บัตรสินเชื่อส่งผลและสามารถพยากรณ์คุณภาพชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงระดับมั่งมีศรีสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยที่พฤติกรรมการใช้บัตรสินเชื่อที่ตรงตามวัตถุประสงค์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจและด้านการเรียนรู้ เนื่องจากในชุมชนมีการนำหลัก

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตจะนำไปสู่การเสริมสร้างและส่งเสริมมุมมองของระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กรให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ดีมากยิ่งขึ้น และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เมื่อได้เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ได้ผลการวิจัยว่าอายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองฝึกการบิน โรงเรียนการบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละช่วงอายุมีความสามารถในการดำรงชีวิตด้วยวิธีการพึ่งตนเองด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านเทคโนโลยี และด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ องค์กร สถาบัน ชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุน และร่วมพัฒนาชุมชนทั้งในด้านกำลังทรัพยากร และองค์ความรู้และเทคโนโลยี สอดคล้องกับอัจฉราภรณ์ และภักครดา (2560) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเพื่อศึกษาระดับความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนซึ่งพบว่าระดับความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อยู่ในระดับมาก ได้ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยข้อมูลทั่วไป ได้แก่ระดับการศึกษา มีผลต่อพฤติกรรม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันเนื่องมาจากเมื่ออายุและตำแหน่งงานที่มากขึ้นทำให้เกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ และมีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตมากขึ้นเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบ้านศรีนคร ตำบลศรีนคร อำเภอสรินคร จังหวัดสุโขทัย

1) การนำบทเรียนที่เกิดไปประยุกต์ใช้กับศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงอื่น ๆ เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งพึ่งตนเองได้ สามารถดำรงอยู่อย่างมีความสุข ยั่งยืนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

2) การใช้ความรู้จากหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการนำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างให้กับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม คิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมประโยชน์ร่วมกันอย่างแท้จริง เพื่อให้ประชาชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้และเสริมสร้างให้ชุมชนของเข้มแข็งต่อไป

เอกสารอ้างอิง (Reference)

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2559). แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). เข้าถึงได้จาก http://tarr.arda.or.th/static2/docs/development_plan2559.pdf
- กิริติ เกิดคำ. (2552). ความสำเร็จของนโยบายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของบ้านสันติสุข หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ลาหลวง อำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. รายงานการวิจัย. กรมการพัฒนาชุมชน. (2541). แนวทางการดำเนินงานเศรษฐกิจชุมชนโดยวิธีการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงมหาดไทย. (2560). Model การพัฒนา OTOP สู่มิติใหม่. กรุงเทพฯ: สถาบันการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- คณะรักษาความสงบแห่งชาติ. (2557). ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 85/2557 เรื่องการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว.
- จันทร์จิรา ปาลี และอนุรักต์ อนันทนาธร (2563). การสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตของเกษตรกรในพื้นที่อุตสาหกรรม ของประเทศไทย วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น, 4 (1), มกราคม-เมษายน.
- จงสวัสดิ์ มณีจอม. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์ รศ.ม.). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2548). จากประวัติศาสตร์หมู่บ้านสู่ทฤษฎีสองระบบ (พิมพ์ครั้งที่ 2). สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- ชนานันท์ มั่นธูภา. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในจังหวัดศรีสะเกษไปปฏิบัติ. (การศึกษาอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์). มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ชัยมงคล วรรณหนองคู. (2553). ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของการดำเนินงานศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดยโสธร. งานวิจัยสถาบันบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
- ชัยวุฒิ มานพ. (2554). การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตการปกครององค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่. (รายงานการศึกษาอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น) วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธนพล วีราสา. (2555). สรุปประเด็นการสัมมนาเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (STI Policy Forum) ครั้งที่ 5/2555 เรื่อง “SME and Entrepreneurship Landscape: Key Issues and I ohcies in

Thailand” วันศุกร์ที่ 30 มีนาคม 2555 เวลา 9.30-12.00 น. ณ ห้องหว่ากอ 1.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวทน.) อาคารจัตุรัสจามจุรีชั้น 14 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ.

ธัญญารัตน์ นันติกา. (2551). **บทบาทของผู้นำชุมชนต่อโครงการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านป่าไผ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.** (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นลินี ทองประเสริฐ. (2560). พฤติกรรมการใช้บัตรสินเชื่อเกษตรกรกับคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. **วารสารปัญญาภิวัฒน์**, ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 ประจำเดือน พฤษภาคม – สิงหาคม

บุญยืน งามเปรี่ยม และ เกษม ประอาจ. (2563). พฤติกรรมในการดำเนินชีวิตของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. **วารสารมหาจุฬาลงกรณ**, ปีที่ 11 ฉบับที่ 1.

ประเวศ วะสี. (2541). **บนเส้นทางใหม่การส่งเสริมสุขภาพ อภิวัฒน์ชีวิตแลสังคม.** กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

ประสาธ เกศวพิทักษ์. (2564). เศรษฐกิจพอเพียงกับการเกษตร. **วารสารดินและปุ๋ย**, ปีที่ 34 เล่มที่ 1-4 พ.ศ. 2564

ปริญญ์ ธรรมปิยา. (2555). **วิกฤตเศรษฐกิจ 2540 กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพฯ:โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและเยาวชน สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.

มูลนิธิชัยพัฒนา. (2559). **เศรษฐกิจพอเพียง.** [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :

http://www.chaipat.or.th/site_content/34-13/3579-2010-10-08-05-24-39.html. (18 มิถุนายน 2559)

โรงเรียนการบินกำแพงแสน, 2564

วิบูลย์ แก้วสุวรรณ. (2558). **การพัฒนาชุมชนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง.** (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ศุภกฤษฎี สามีบัติ และคณะ. (2558). **การบริหารงานบุคคล.** รายงานวิชากลุ่มเรื่องบทวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลระหว่างข้าราชการตุลาการและข้าราชการศาลยุติธรรม. กรุงเทพฯ: ศาลยุติธรรม.

- สุรเจต ไชยพันธ์พงษ์. (2560). **ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารมหาวิทยาลัยในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารร่มพฤษภ มหวิทยาลัยเกริก. ปีที่ 35 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน**
- สฤณี อาชวานันทกุล. (2557). **คู่มือองค์กรการเงินชุมชน : แนวทางการบริหารจัดการองค์กรการเงินชุมชน. กรุงเทพฯ: เครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาปฏิรูปประเทศไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.).**
- สมใจ ตามแต่รัมย์. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. (งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). **รายงานประจำปี 2552. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.**
- อัครเจตน์ ชัยภูมิ. (2560). **การปกครองท้องถิ่นไทย. กาศสินธุ์: สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.**
- อัจฉราภรณ์ หงส์สุพรรณ และภัครดา ฉายอรุณ. (2560). **พฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, 9 (2).**
- อัฐวิวัฒน์ กิตติพอดังาม. (2554). **การประยุกต์ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ปัญหาหนี้สินที่เกิดจากโครงการสินเชื่อเพื่อคุณภาพชีวิตของข้าราชการกองบิน 2 จังหวัดลพบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- Compton, W. C. & Hoffman, E. (2013). **Positive psychology : the science of happiness and flourishing (2nd ed.). Belmont, CA : Wadsworth Cengage Learning.**
- Mariategui, Jose Carlos. (1890). **Seven interpretive essays on Peruvian reality. Austin : University of Texas Press.**
- Victor Vroom. (1964). **ทฤษฎีแห่งความคาดหวัง (Expectancy Theory). Work and motivation. New York.**